

ខ្លឹមសារសង្ខេបប្រតិបត្តិ

កំណើននៃអាស៊ីដែលកំពុងមានសេដ្ឋកិច្ចរីកលូតលាស់បង្ហាញពីភាពធន់នៃឆ្នាំ ២០២៣ ប៉ុន្តែចាំបាច់ត្រូវមានការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ

អាស៊ីដែលកំពុងមានសេដ្ឋកិច្ចរីកលូតលាស់បានបង្ហាញពីភាពធន់នៅចំពោះមុខភាពមិនប្រាកដប្រជាជាសកល ជាមួយនឹងកំណើនដែលនឹងកើនឡើងនៅឆ្នាំ២០២៣។ សេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់ ពោលគឺនៅប្រទេសអាស៊ានទាំងដប់ ចិន និងឥណ្ឌា បានងើបឡើងវិញយ៉ាងល្អប្រសើរចំពោះមុខបញ្ហាប្រឈមទាំងឡាយដែលបង្កឡើងដោយជំងឺ រាតត្បាតកូវីដ-១៩ សង្គ្រាមនៅអ៊ុយក្រែន និងការធ្លាក់ចុះសេដ្ឋកិច្ចសកលលោក។ វិស័យនាំចេញបានជួយជំរុញ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់ក្នុងឆ្នាំ២០២២ ទោះបីជាថ្មីៗនេះមានសញ្ញាមួយចំនួននៃការថមថយក៏ដោយ។ វិស័យ ធនាគារចាំបាច់ត្រូវមានការតាមដានយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងបរិយាកាសអតិថិជនណាកម្រិតខ្ពស់នាពេលបច្ចុប្បន្ន ទោះបីជាកំពុងបង្ហាញភាពធន់ក៏ដោយ។

បណ្តាប្រទេសនៅក្នុងតំបន់នឹងត្រូវគ្រប់គ្រងហានិភ័យផ្សេងៗជាចាំបាច់។ ពួកគេប្រឈមនឹងសម្ពាធអតិថិជនណា ជាបន្តបន្ទាប់ រួមទាំងតម្លៃមូលហិរញ្ញវត្ថុ និងថាមពលខ្ពស់ជាងមុនផងដែរ។ ការរួមផ្សំគ្នានៃសម្ពាធអតិថិជនណា និង ការកើនឡើងអត្រាការប្រាក់ក្នុងបណ្តាប្រទេសដែលមានសេដ្ឋកិច្ចជឿនលឿន បានដាក់សម្ពាធលើលំហូរមូលធន និងរូបិយបណ្ណក្នុងស្រុកនៅក្នុងតំបន់។ ការធ្លាក់ចុះសេដ្ឋកិច្ចសកលលោកត្រូវបានគេរំពឹងថានឹងធ្វើឱ្យតម្រូវការ ខាងក្រៅចុះខ្សោយ។ សន្តិសុខស្បៀងសម្រាប់មុខទំនិញជាក់លាក់ក៏អាចជាគ្រោះកង្វល់មួយផងដែរ ដោយការរាំង ស្ទះផ្នែកផ្គត់ផ្គង់បណ្តាលឱ្យមានការលំបាកបន្ថែមទៀត ហើយទំនិញ និងសេវាកម្មកាន់តែមានតម្លៃខ្ពស់ជាងមុន ដែលអាចប៉ះពាល់ដល់តម្រូវការទាំងក្នុង និងក្រៅស្រុក។

ជំងឺរាតត្បាតនេះបានជះឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងដល់គណនីសេវាកម្មនៃសេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់ ហើយវិស័យនេះប្រហែល ជាមិនវិលត្រឡប់ទៅរកកម្រិតមុនការរាតត្បាតបានឆាប់រហ័សនោះទេ។ ឧស្សាហកម្មទេសចរណ៍ និងដឹកជញ្ជូន រួមទាំងក្រុមហ៊ុនអាកាសចរណ៍ អាចនឹងជួបការលំបាកក្នុងការទប់ទល់នឹងការកើនឡើងនៃតម្រូវការធ្វើដំណើរ ទោះបីជាការបោះបង់ចោលគោលនយោបាយសុទ្ធស្របសម្រួលប្រទេសចិន គឺជាធាតុវិជ្ជមានមួយសម្រាប់កំណើន នៅក្នុងតំបន់ក៏ដោយ។

ការខ្វែងឆ្មើនវិញនៃវិស័យទេសចរណ៍ ការសម្របខ្លួន និងបញ្ហាប្រឈម

មុនពេលមានជំងឺរាតត្បាត អាស៊ីដែលកំពុងមានសេដ្ឋកិច្ចរីកលូតលាស់ មានការរីកចម្រើនខ្លាំងលើឧស្សាហកម្ម ធ្វើដំណើរ និងទេសចរណ៍។ ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ការធ្វើដំណើរ និងទេសចរណ៍បានរួមចំណែក ១១,៧% នៃ

ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (ផសស) និង ១៣,២% នៃការងារ ដល់សេដ្ឋកិច្ចក្នុងបណ្តាប្រទេសនៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍ ដោយមានការងារសម្រាប់ប្រជាជនចំនួន ៤១,៨ លាននាក់។ ការរឹតបន្តឹងនានាបានធ្វើឱ្យវិស័យទាំងឡាយឈាន ដល់ការធ្លាក់ស្ទើរតែទាំងស្រុងទៅហើយ ប៉ុន្តែនៅពេលដែលដកការរឹតបន្តឹងចេញវិញ ការធ្វើដំណើរ និង ទេសចរណ៍បានស្ទុះងើបឡើងវិញ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការធ្វើឱ្យវិស័យទេសចរណ៍រស់ឡើងវិញ ទាមទារ ឱ្យមានការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួន រួមទាំងការធ្វើពិពិធកម្ម និងការពង្រីកទីផ្សារក្នុងស្រុក ការជំរុញ ទេសចរណ៍ក្នុងស្រុក និងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទីផ្សារការងារ ទន្ទឹមនឹងការសម្របខ្លួនទៅនឹងចំណូលចិត្ត ថ្មីៗរបស់ភ្ញៀវទេសចរផងដែរ។

ការធ្វើពិពិធកម្មប្រភពភ្ញៀវទេសចរក្នុងស្រុកអាចធ្វើឡើងបានដោយការបង្កើនទេសចរណ៍ក្នុងតំបន់អាស៊ាន និង ដោយកំណត់គោលដៅទីផ្សារដែលមានសក្តានុពលខ្លាំង ដូចជាភ្ញៀវទេសចរឥណ្ឌា និងអាណិកជន។ ក្នុងអំឡុង ពេលនៃការរាតត្បាត ទេសចរណ៍ក្នុងស្រុកបានជួយយ៉ាងខ្លាំងធ្វើឱ្យវិស័យនេះនៅបន្តមានជីវិត។ ទោះបីជាលែងមាន ការរឹតបន្តឹងលើការធ្វើដំណើរឆ្លងព្រំដែនក៏ដោយ ក៏តម្រូវការធ្វើដំណើរក្នុងស្រុក និង “ដំណើររំសួលយល់ឡើងវិញ” កំពុងមានការកើនឡើងដែរ។ ដូច្នេះ វិស័យទេសចរណ៍ក្នុងស្រុកប្រហែលនៅតែជាវិស័យអាទិភាពមួយ ដែលមាន អត្ថប្រយោជន៍បន្ថែម ដែលវាកាត់បន្ថយនូវការពឹងផ្អែកលើការមកដល់របស់ភ្ញៀវទេសចរបរទេស និងដានកាបូន របស់វិស័យនេះ។

ការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនៅក្នុងទីផ្សារការងារទេសចរណ៍ក៏ជាកត្តាសំខាន់ចាំបាច់ផងដែរ។ វិស័យនេះត្រូវ បានកំណត់លក្ខណៈពិសេសដោយបណ្តុំជាច្រើននៃសហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និងមធ្យម ហើយប្រឈមនឹងបញ្ហា នានាដូចជា ការងារក្រៅផ្លូវការ និងកម្មករ-និយោជិតដែលងាយរងគ្រោះក្នុងកម្រិតមួយខ្ពស់។ វិស័យនេះត្រូវការ ការគាំទ្រ ដើម្បីទទួលបាន បណ្តុះបណ្តាល និងរក្សាកម្លាំងពលកម្មជំនាញ។ ដំណោះស្រាយនានារួមមានការ បណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកផ្នែកទេសចរណ៍លើជំនាញពាក់ព័ន្ធ ដូចជា ភាសា ជំនាញឌីជីថល និងការគ្រប់គ្រង បដិសណ្ឋារកិច្ច ការគាំទ្រចំពោះសហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និងមធ្យម (MSMEs) ក្នុងស្រុក ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាច ដល់សហគមន៍មូលដ្ឋានដើម្បីចូលរួម និងការបង្កើនភាពចម្រុះនៃកម្លាំងពលកម្ម។

ការរាតត្បាតនៃជំងឺកូវីដ-១៩ និងការរឹតបន្តឹងពាក់ព័ន្ធក៏បានផ្លាស់ប្តូរចំណូលចិត្តរបស់ភ្ញៀវទេសចរផងដែរ។ ប្រជាជនដែលធ្លាប់រស់នៅឆ្លងកាត់ការបិទខ្ទប់ និងចង់បានកន្លែងផ្ទាល់ខ្លួនកាន់តែច្រើនត្រូវបានទាក់ទាញកាន់តែ ខ្លាំងឡើងទៅនឹងគោលដៅទេសចរណ៍ធម្មជាតិ ខណៈដែលប្រជាជនជាច្រើនផ្សេងទៀតកំពុងយកចិត្តទុកដាក់ កាន់តែខ្លាំងទៅលើបញ្ហាសុខភាព និងសុខុមាលភាព ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យតម្រូវការសេវាកម្មទាំងនេះមានការកើន ឡើង។

ការពង្រឹងទេសចរណ៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងការពង្រឹងឌីជីថលនិយមកម្ម

មេរៀនទាំងឡាយដែលបានរៀនពីជំងឺរាតត្បាតនេះគឺជាឱកាសមួយដើម្បីធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពវិស័យទេសចរណ៍ និងបដិសណ្ឋារកិច្ច ដោយទទួលយកនូវការអនុវត្តប្រកបដោយនិរន្តរភាពបន្ថែមទៀត និងរួមបញ្ចូលវាឱ្យកាន់តែពេញលេញនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចបែកចែក និងខ្សែវា។

យុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងភ្ញៀវទេសចរណ៍អាចជួយដោះស្រាយស្ថានភាពទេសចរណ៍ហួសកម្រិត ដែលធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ទីតាំងរមណីយដ្ឋាន និងបរិស្ថានក្នុងតំបន់ និងរំខានដល់ការរស់នៅរបស់អ្នកស្រុក។ ការផ្តល់ជូននូវទម្រង់ទេសចរណ៍ជំនួសផ្សេងទៀត ដូចជាទេសចរណ៍ធម្មជាតិ ក៏អាចជួយលើកកម្ពស់ការអនុវត្តប្រកបដោយនិរន្តរភាពបន្ថែមទៀត និងធ្វើពិពិធកម្មវិស័យនេះផងដែរ។ កម្មវិធីទេសចរណ៍តាមសហគមន៍ ដែលអាចជួយដល់ការបង្កើនជំនាញរបស់អ្នកស្រុក និងធ្វើឱ្យវប្បធម៌ក្នុងស្រុករស់ឡើងវិញ ក៏បានលេចឡើងក្លាយជាជម្រើសមួយសម្រាប់ទេសចរណ៍មហាជនផងដែរ។ ការធ្វើផែនការគួរតែផ្តោតលើការពង្រឹងការផ្សារភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងគ្នា ដែលតាមរយៈនេះអាជីវកម្មទាំងឡាយអាចធ្វើការជាមួយគ្នាដើម្បីផលប្រយោជន៍ទៅវិញទៅមកបាន ហើយស្របពេលនោះដែរធ្វើការភ្ជិតភ្ជួរការលេចធ្លាយផ្សេងៗ ដែលកើតឡើងនៅពេលប្រាក់ចំណូលត្រូវបានធ្វើចេញទៅក្រៅសហគមន៍។

ការកើនឡើងនៃការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក្នុងការធ្វើដំណើរ និងទេសចរណ៍ ដែលបង្កឡើងដោយការរីកចម្រើនពេលមានជំងឺរាតត្បាត និងការព្រួយបារម្ភអំពីសុខភាព ក៏ទាមទារឱ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់ពីអ្នកធ្វើគោលនយោបាយផងដែរ។ វិស័យទេសចរណ៍បានទទួលយកនូវឧបករណ៍ឌីជីថលមកប្រើប្រាស់ ដូចជា ប្រព័ន្ធកែតតាមអនឡាញ និងពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក ក៏ដូចជាប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម និងបទពិសោធន៍បែបពិភពនិម្មិត ឬពិភពពិតជាក់ស្តែង។ បញ្ហាប្រឈមសម្រាប់អាស៊ីដែលកំពុងមានសេដ្ឋកិច្ចរីកលូតលាស់ រួមមានតម្រូវការក្នុងការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងទំនាក់ទំនង សន្តិសុខតាមអ៊ីនធឺណិត កង្វះជំនាញឌីជីថល និងកង្វះស្ថិតិទេសចរណ៍ស្របគ្នា។

បញ្ហាប្រឈមផ្នែកទេសចរណ៍ក្នុងប្រទេសជាក់លាក់នៅអាស៊ីដែលកំពុងមានសេដ្ឋកិច្ចរីកលូតលាស់

ឯកសារ *ទស្សនវិស័យ* រួមបញ្ចូលនូវកំណត់សម្គាល់របស់ប្រទេសមួយចំនួនដែលគូសរំលេចអំពីបញ្ហាប្រឈមគោលនយោបាយដែលបណ្តាប្រទេសនៅអាស៊ីដែលកំពុងមានសេដ្ឋកិច្ចរីកលូតលាស់ កំពុងប្រឈម។ បញ្ហាប្រឈមទាំងនេះរួមមានការអភិរក្សតំបន់ទេសចរណ៍និងបរិស្ថាន ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនិងមូលធនមនុស្ស និងការបែងចែកផលប្រយោជន៍ទេសចរណ៍ដល់សហគមន៍មូលដ្ឋាន។ កំណត់សម្គាល់របស់ប្រទេសទាំងនេះក៏ពិនិត្យមើលផងដែរនូវគំនិតផ្តួចផ្តើមថ្មីៗនេះក្នុងការអភិវឌ្ឍ និងផ្សព្វផ្សាយការផ្តល់ជូនសេវាទេសចរណ៍ពិសេសៗ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការផ្លាស់ប្តូរចំណូលចិត្តក្នុងអំឡុងពេលនៃជំងឺរាតត្បាតកូវីដ-១៩ ដូចជាទេសចរណ៍ធម្មជាតិ ទេសចរណ៍តាមសហគមន៍ ព្រមទាំងទេសចរណ៍វេជ្ជសាស្ត្រ និងសុខភាព។